

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Gdzie i jak>**Jak wnieść sprawę do sądu?**

Słowacja

1 Czy muszę skierować sprawę do sądu czy istnieje alternatywne rozwiązanie?

Odpowiedź na to pytanie znajduje się również w sekcji „Alternatywne metody rozwiązywania sporów – Słowacja”.

Nie wszystkie spory muszą być rozstrzygane na drodze sądowej. Strony powinny najpierw spróbować polubownie rozwiązać spór i znaleźć kompromis zadowalający obie strony. Innym sposobem jest rozwiązanie sporu przez mediację. Mediacja jest postępowaniem pozasądowym, w toku którego uczestnicy rozwiązują powstały między nimi spór wynikający ze stosunków umownych lub innych stosunków prawnych przy pomocy mediatora. Zaleca się, by strony kierowały sprawę do sądu po wyczerpaniu wszystkich alternatywnych metod rozwiązywania sporów lub wówczas, gdy celem jest dokładne określenie sytuacji stron, ich praw i wzajemnej odpowiedzialności.

Pod pewnymi warunkami określonymi w ustawie o arbitrażu (zákon o rozhodcovskom konaní), z późniejszymi zmianami, sąd arbitrażowy może orzekać w sprawach dotyczących:

- a) sporów majątkowych, które wynikają ze stosunków handlowych i cywilnoprawnych w wymiarze krajowym i międzynarodowym, jeżeli miejsce arbitrażu znajduje się w Republice Słowackiej;
- b) uznawania i wykonywania wyroków krajowych i zagranicznych sądów polubownych w Republice Słowackiej.

Jeżeli zgodnie z ustawą o arbitrażu dany rodzaj sporu będący przedmiotem postępowania sądowego nie jest wyłączony z jej zakresu stosowania, strony postępowania mogą uzgodnić na drodze sądowej lub pozasądowej, że skierują spór do arbitrażu. Takie uzgodnienie musi obejmować umowę o arbitraż. Tego rodzaju umowa, jeżeli zostanie doręczona do sądu, powoduje cofnięcie pozwu i oznacza, że powód wyraża na to zgodę zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego (Civilný sporový poriadok, CSP).

2 Czy istnieje termin, w czasie którego należy wnieść sprawę do sądu?

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego uprawnienie ulega przedawnieniu, jeżeli nie zostało wykonane w terminie przewidzianym w prawie. Terminy na wytoczenie powództwa są różne w zależności od sprawy.

Ustawowe terminy przedawnienia są określone w prawie. Ogólny termin przedawnienia wynosi trzy lata i rozpoczyna bieg w momencie powstania możliwości wykonania uprawnienia.

Sąd może stwierdzić przedawnienie uprawnienia wyłącznie na wniosek dłużnika. Jeżeli dłużnik podniesie zarzut przedawnienia, wierzyciel nie może zrealizować takiego uprawnienia.

3 Czy powinienem skierować sprawę do sądu w danym państwie członkowskim?

Zob. sekcja „Jurysdykcja – Słowacja”.

Kompetencje sądów do rozpoznawania określonych spraw określają przepisy Unii Europejskiej (rozporządzenia), międzynarodowe konwencje wielostronne lub dwustronne lub, w ich braku, prawo krajowe regulujące kwestię kolizji przepisów.

Przepisy regulujące jurysdykcję sądów słowackich są określone na szczeblu krajowym w ustawie nr 97/1963 o prawie prywatnym międzynarodowym i procesowym (Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom). Zgodnie z podstawową zasadą sądy słowackie mają jurysdykcję w danej sprawie, jeżeli osoba, przeciwko której skierowano wniosek (pozew), ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Republiki Słowackiej lub, w przypadku praw majątkowych, jeżeli posiada majątek w tym kraju. Kolejne przepisy określają przesłanki stwierdzenia jurysdykcji sądów słowackich. W stosunkach umownych strony mogą ustalić jurysdykcję w drodze umowy. W niektórych sprawach sądy słowackie mają właściwość wyłączną, np. w postępowaniu w przedmiocie praw rzeczowych na nieruchomości lub wynajmu nieruchomości, która znajduje się na terytorium Republiki Słowackiej, lub w postępowaniu w przedmiocie rejestracji lub ważności patentów, znaków handlowych, wzorów i innych praw.

4 Jeżeli tak, do którego sądu w tym państwie członkowskim należy się zwrócić, biorąc pod uwagę moje miejsce zamieszkania i miejsce zamieszkania drugiej strony lub inne aspekty mojej sprawy?

Zob. sekcja „Jurysdykcja – Słowacja”.

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego sądem właściwym do rozpatrzenia sprawy jest sąd powszechny właściwy dla strony, przeciwko której wytoczono powództwo (pozwanego), chyba że prawo stanowi inaczej. Sądem powszechnym właściwym dla osoby fizycznej jest sąd właściwy dla jej miejsca stałego zamieszkania, a jeżeli nie ma ona stałego miejsca zamieszkania – dla miejsca pobytu; sądem powszechnym właściwym dla osoby prawnej jest sąd właściwy dla miejsca jej siedziby, a w przypadku zagranicznej osoby prawnej – sąd właściwy dla miejsca siedziby jednostki organizacyjnej tej osoby prawnej. Sądem powszechnym właściwym dla państwa jest sąd właściwy dla miejsca, w którym zaszła okoliczność, na podstawie której powstało prawo będące przedmiotem roszczenia. Sądem powszechnym w sprawach handlowych jest sąd właściwy dla miejsca siedziby powoda, a jeżeli nie ma on siedziby – sąd właściwy dla miejsca prowadzenia przez niego działalności. Jeżeli powód nie ma miejsca prowadzenia działalności, właściwym sądem powszechnym będzie sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda.

5 Do którego sądu w danym państwie członkowskim powinienem się zwrócić, uwzględniając charakter sprawy i wartość przedmiotu sporu?

Zob. sekcja „Jurysdykcja – Słowacja”.

Podstawową zasadę określania właściwości rzeczowej określono w § 12 kodeksu postępowania cywilnego. W pierwszej instancji sądem właściwym jest zasadniczo sąd rejonowy (*okresný súd*). Sąd okręgowy (*krajský súd*) jest sądem pierwszej instancji wyłącznie w niektórych przypadkach, np. w przypadku sporów dotyczących państwa trzeciego lub osób korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych, jeżeli spory takie wchodzą w zakres jurysdykcji sądów Republiki Słowackiej. Ustawa nr 371/2004 o siedzibach i rejonach sądów w Republice Słowackiej (Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodech súdov Slovenskej republiky) reguluje właściwość sądów rejestrowych, sądów upadłościowych i sądów układowych, sądów ds. weksli i czeków, sądów rozpoznających sprawy dotyczące ochrony przedmiotów własności przemysłowej i ochrony przed nieuczciwą konkurencją, sądów rozpoznających sprawy dotyczące transakcji giełdowych, sądów rozpoznających sprawy związane z opieką nad małoletnimi oraz sądów odpowiedzialnych za pomoc prawną dla osób, które doświadczają trudności finansowych.

Wartość przedmiotu sporu nie ma wpływu na to, który sąd Republiki Słowackiej jest właściwy do rozpoznania danej sprawy.

6 Czy mogę wytoczyć powództwo osobiście czy też muszę to zrobić przez zastępcę procesowego, na przykład adwokata?

W Republice Słowackiej nie istnieje przymus adwokacki w postępowaniu cywilnym.

Prawo zezwala na korzystanie z usług adwokata w wybranych rodzajach postępowań, np. w sprawach dotyczących upadłości, ochrony konkurencji, nieuczciwej konkurencji, praw własności intelektualnej oraz w postępowaniach w sprawie nadzwyczajnych środków zaskarżenia (§ 420 kodeksu postępowania cywilnego procesowego).

7 Aby wszcząć postępowanie, do kogo powinienem skierować powództwo: do biura podawczego, do kancelarii sądu czy do innego organu administracji?

Zgodnie z przepisami § 125 kodeksu postępowania cywilnego pozew można wnieść wyłącznie na piśmie, w formie papierowej lub elektronicznej. Pozew złożony w formie elektronicznej należy następnie dostarczyć w formie papierowej w ciągu dziesięciu dni – w przeciwnym razie zostanie on odrzucony. Pozew złożony w formie papierowej należy dostarczyć w odpowiedniej liczbie egzemplarzy.

8 W jakim języku należy złożyć pozew? Czy można to zrobić ustnie czy też wyłącznie na piśmie? Czy można przesłać pozew faksem lub pocztą elektroniczną?

Ze względu na zasadę równości stron w postępowaniu cywilnym pozew nie musi zostać wniesiony w języku słowackim. Strony mają prawo do występowania przed sądem we własnym języku ojczystym lub w innym języku, który rozumieją. Sąd ma obowiązek zapewnić stronom jednakową możliwość wykonywania ich praw, tj. również tłumaczenie pisemne i ustne. Pozew można złożyć na piśmie, w formie papierowej lub elektronicznej.

9 Czy istnieją specjalne formularze służące do wnoszenia pozwu, a jeżeli nie, to w jaki sposób należy przedstawić sprawę? Czy są jakieś elementy, które należy uwzględnić?

Nie istnieją przewidziane prawem formularze służące do wnoszenia pozwu (wniosku o wszczęcie postępowania).

Ogólne wymogi określono w § 127 kodeksu postępowania cywilnego procesowego. Pozew musi być podpisany i wyraźnie wskazywać, do którego sądu jest kierowany, kto go składa, jakiej sprawy dotyczy i jakie jest żądanie pozwu. Pozew należy złożyć w wymaganej liczbie egzemplarzy wraz z wymaganą liczbą załączników, tak aby jeden egzemplarz pozostał w sądzie i każda ze stron otrzymała jeden egzemplarz wraz z wymaganymi załącznikami. Jeżeli strona nie złoży wymaganej liczby egzemplarzy i załączników, sąd wykona kopie na koszt tej strony. Jeżeli pozew dotyczy zawisłej sprawy, w wymaganych danych należy wskazać sygnaturę tej sprawy.

Poza wymogami ogólnymi w pozwie należy wskazać imiona i nazwiska oraz – w miarę możliwości – daty urodzenia, numery telefonów i adresy zamieszkania stron lub ich pełnomocników, informacje na temat państw, których są obywatelami, wierny opis najważniejszych faktów i dowodów, na których opiera się powód, jak również żądanie pozwu. Jeżeli stroną jest osoba prawna, w pozwie należy wskazać jej nazwę lub firmę, siedzibę i numer identyfikacyjny, jeżeli został nadany. Jeżeli stroną jest podmiot zagraniczny, do pozwu należy załączyć wyciąg z rejestru lub innej ewidencji, w której podmiot ten figuruje. Jeżeli stroną jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, w pozwie należy wskazać firmę jej przedsiębiorstwa, siedzibę oraz numer identyfikacyjny, jeżeli został nadany. Jeżeli stroną jest państwo, w pozwie należy wskazać to państwo i właściwy organ państwowy, który będzie je reprezentował.

Aby zwiększyć elastyczność postępowania sądowego i wesprzeć strony postępowania, na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Słowackiej (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky) zamieszczono przykłady (formularze) wybranych pism wszczynających postępowanie. Formularz taki można pobrać i wypełnić. W formularzu wyraźnie wskazano, które pozycje powód musi wypełnić. Wypełniony formularz można wysłać bez podpisu lub z kwalifikowanym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy użyciu kwalifikowanego certyfikatu. Jeżeli powód wysłał pozew bez kwalifikowanego podpisu elektronicznego, musi go uzupełnić pozwem w formie papierowej.

10 Czy należy uiścić opłaty na rzecz sądu? Jeżeli tak, to w jakim terminie? Czy muszę uregulować honorarium adwokata już w momencie wnoszenia pozwu?

Wniesienie pozwu podlega opłacie sądowej. Opłatę sądową uiszcza strona wnosząca pozew (powód), chyba że została zwolniona z opłaty sądowej na swój wniosek lub jeżeli jest zwolniona z opłat z mocy prawa. Wysokość opłaty jest określona w sądowej taryfie opłat, która stanowi załącznik do ustawy nr 71/1992 o opłatach sądowych i opłacie za wyciąg z rejestru karnego (Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Wysokość opłaty określona jest w taryfie opłat jako wartość procentowa podstawy opłaty lub jako kwota ryczałtowa. Opłatę sądową należy uiścić w momencie wnoszenia pozwu. Jeżeli opłata sądowa nie została uiszczona we właściwym czasie, tj. w momencie składania pisma wszczynającego postępowanie, sąd wezwie właściwą stronę do uiszczenia opłaty w wyznaczonym przez sąd terminie, który zwykle wynosi dziesięć dni od doręczenia wezwania; jeżeli opłata ta nie zostanie wniesiona w terminie mimo wezwania, sąd zawiesi postępowanie. Strona, która ma uiścić opłatę, musi zostać pouczona o skutkach niewniesienia opłaty.

W Republice Słowackiej nie ma przymusu adwokackiego w postępowaniu cywilnym.

11 Czy można zwrócić się o pomoc prawną?

Zob. sekcja „Pomoc prawna – Słowacja”.

12 Od którego momentu powództwo uznaje się oficjalnie za wytoczone? Czy można otrzymać od organów potwierdzenie, że sprawa została wniesiona do sądu w prawidłowy sposób?

Powództwo uznaje się za wytoczone w dniu, w którym pozew został wniesiony do sądu. Sąd wyda powodowi potwierdzenie wytoczenia powództwa i zarejestrowania go w rejestrze sądowym.

13 Czy można uzyskać dokładne informacje na temat terminów dalszych etapów postępowania (takich jak termin stawiennictwa w sądzie)?

Sąd wzywa stronę do uzupełnienia lub poprawienia nieprawidłowego, niepełnego lub niezrozumiałego pozwu w określonym przez sąd terminie, który nie może być jednak krótszy niż dziesięć dni. Inne pisma, które nie zawierają danych wymaganych do wszczęcia postępowania i które nie zostaną należycie poprawione lub uzupełnione, zostaną odrzucone przez sąd.

Strony i ich pełnomocnicy mają prawo wglądu w sądowe akta sprawy i sporządzania wyciągów, kopii i kserokopii tych akt bądź mogą zwrócić się do sądu o sporządzenie kserokopii tych akt na swój koszt.

Przed rozpoczęciem rozprawy sąd doręczy pismo wszczynające postępowanie (pozew) pozwanemu wraz z odpisem pozwu i załącznikami. Doręczenie odbywa się osobiście, a strony muszą otrzymać odpowiednie pouczenie. Sąd bezzwłocznie prześle powodowi odpowiedź pozwanego. Jeżeli wymagają tego charakter lub okoliczności sprawy, sąd może, w drodze postanowienia, zobowiązać pozwanego do sformułowania odpowiedzi na piśmie, a jeżeli nie uznaje on roszczenia w pełni, do wskazania w odpowiedzi tych faktów, które mają decydujące znaczenie dla jego obrony, załączenia dokumentów, które kwestionuje, oraz wskazania dowodów potwierdzających jego twierdzenia. Sąd wyznacza termin wniesienia odpowiedzi.

Sąd wyznacza rozprawę w celu rozpoznania danej sprawy i wzywa strony i innych uczestników, których obecność jest wymagana, do stawienia się na tej rozprawie, chyba że kodeks postępowania cywilnego lub inny przepis szczególny stanowią inaczej.

Ostatnia aktualizacja: 22/04/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.